

ÇAMLIÇA

Aylık Çocuk Dergisi
Subat 2020
Sayı 46 / Fiyatı 9 Lira

COCUK

Geliştir kendini

BU DERGIYE
DOKUNMAK

YAŞAK!

Abur Cuburlar Beynimizi Kandırıyor

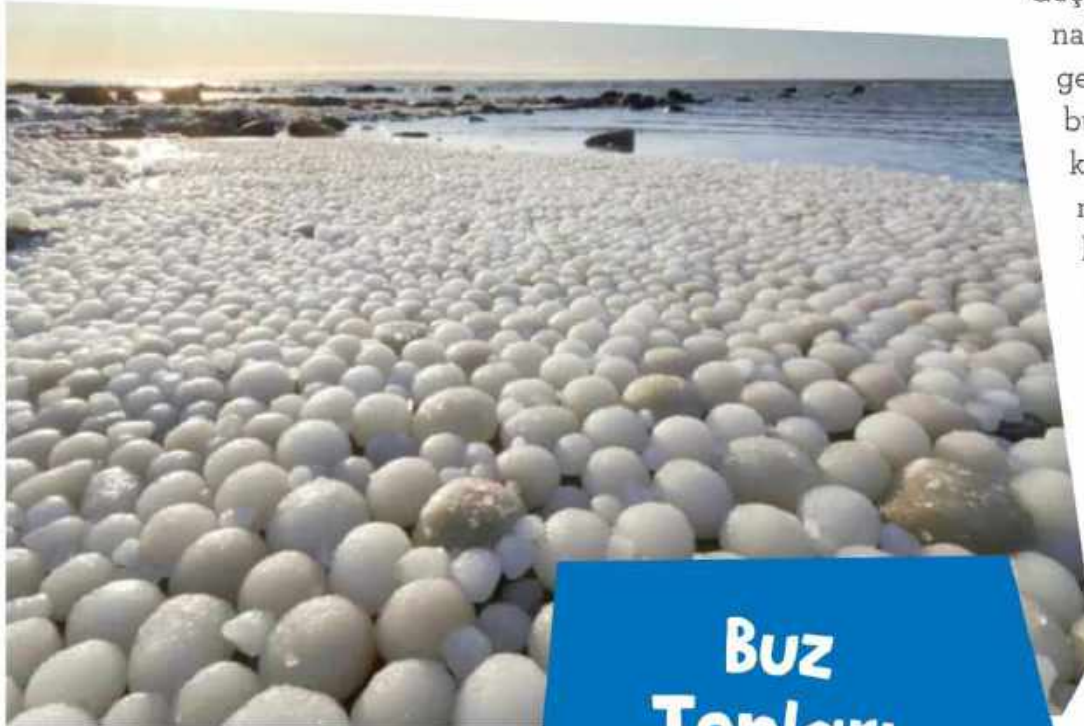
Avustralya'da Adelaide Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmada, abur cuburların beyin üzerindeki fonksiyonları araştırılmış.

Çok fazla tüketilen şekerli ve yağlı yiyeceklerin, beynin çalışma şeklini bozduğu ve mide dolu olsa bile açlık hissi oluşturduğu keşfedilmiş. Ayrıca heyecanlı ve stresli zamanlarda beyin, abur cuburu bir ödül olarak gösterip daha fazla yenilmesini sağlayabiliyormuş. Araştırmada, zaten zararlı olduğunu bildiğimiz abur cuburların beynimizi kandırarak bizi nasıl şişmanlattığı ortaya çıkmış.

Geçtiğimiz ay, Finlandiya'da nadir görülen bir tabiat olayı gerçekleşti. Botni Körfezi'nde bulunan Hailuoto Adası kıyılarında büyüklü küçüklü milyonlarca buz küresi kıyıya vurdu. Rüzgâr ve dalgaların etkisiyle oluştuğu tahmin edilen buzlar, görenlerde hayret uyandırdı. En büyüğünün çapı bir metreye kadar ulaşan buzlarla oynamak sence de çok keyifli olmaz mıydı?

Buz Topları

Geçtiğimiz ay, bir araştırma şirketi dünyanın bütün ülkelerinde en çok kullanılan soyisimleri açıkladı. Bu sonuçlara göre dünyada en çok kullanılan soyisim, Smith. İngiltere'nin, zamanında hâkimiyeti altına aldığı topraklar olan Amerika, Kanada, Avustralya ve Yeni Zelanda gibi çok geniş bir coğrafyada "Smith" soyismi öne çıkmış. "Smith" özellikle Amerika ve İngiltere'de, köleliğin yaygın olduğu dönemlerde köle doğan çocuklara en çok verilen isimmiş. Günümüzde de Afrikalı işçilere çoğunlukla bu soyisim veriliyormuş. Aynı şekilde Çin, çevre kültürleri baskılayarak, Moğolistan, Güney ve Kuzey Kore, Kazakistan ve Özbekistan gibi ülkelerde "Kim" soyismini yaymış. Türkiye'de ise "Yılmaz" soyismi en çok kullanılan soyisimmiş. Bunun yanında Türkiye, diğer ülkelerin yaptığı gibi yapmayıp "Yılmaz" soyismini başka hiçbir ülkeye yaymamış.

SIGARA

Zeynep, elinde broşürle okuldan dönüyordu. Kapıyı her zamanki gibi annesi açtı. "Hoş geldin kızım!" dedi. Fakat Zeynep'in canı sıkkın gibiydi.

"Elindeki de nedir Zeynep?"

"Rehber öğretmenimiz verdi anne. Sigaranın zararlarından bahsediyor. Baksana 4000'den fazla zehirleyici madde varmış içinde."

"4000 mi? Çokmuş gerçekten..."

"Evet. Böcek ilacı, tuvalet temizleyicisi hatta fare zehri bile var."

"Fare zehri mi? Çok kötü gerçekten... Peki, sen neden bu kadar üzöldün buna?"

"Çünkü sigara içen kişiler çok hasta oluyormuş. Bazıları gırtlak kanseri oluyor ve konuşamıyormuş. Şimdi dayımla nasıl konuşacağım ben? Akşamları kim masal okuyacak bana?"

Annesi, kızının saçlarını okşadı. Haklıydı Zeynep. Dayısı ara sıra sigara içiyordu. Çok istemişti ama tamamen bırakamamıştı bir türlü. Bu esnada kapı çaldı. Gelen, Zeynep'in dayısı olmalıydı. Zeynep, elinde broşürle kapıya koştı.

"Hoş geldin dayıcağım!"

"Hoş buldum güzel yeğenim."

Zeynep, hemen broşürü dayısına uzattı.

"Bu nedir Zeynep?"

"Okuldan verdiler. İçinde yazdığına göre sigara, sevdiğimiz insanlara zarar veriyormuş. Ben artık senin sesini duyamayacak mıyım dayı?"

Dayısı duydukları karşısında ne diyeceğini bilemiyordu. Yeğenin gözlerinde biriken gözyaşı damlalarını gördü. Neredeyse ağlayacaktı Zeynep.

"Sigaranın insan sağlığına zarar verdiği doğru yeğenim. Ama lütfen bu kadar üzülme."

"Nasıl üzülmeyeyim dayı? Senin hasta olmanı istemiyorum. Her gün öğrendiğim bu bilgileri kiminle paylaşacağım sonra? Lütfen dayı, bana söz ver ve bir daha sigara içme."

"Güzel yeğenim biliyorsun ben de bırakmak istiyorum. Çok kere denedim daha önce."

"Sigarayı bırakmana yardımcı olacak kurumlar varmış. Bak, onların telefon numarası da yazıyor broşürde. Kendin için değilse de benim için dayı, lütfen!"

METİN VE EKİBİ macera peşinde

YAZAN: MUSTAFA DEDELER
ÇİZEN: TAYFUN SEZER

GÖKYÜZÜNDEN GELEN

UZAYIN DERİNLİKLERİNDEKİ BİR KAPIDAN
HAYATTA KALMAK İÇİN GELDİ.
DÜNYA HER GÜN AYNI ŞEKİLDE DÖNSE DE
AYNI DÜNYA DEĞİLDİR.
VE BAZEN KİMİ ZORLUKLAR
YENİ HİKAYELERİN BAŞLANGICI OLUR...

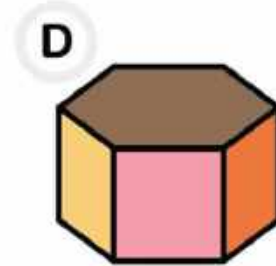
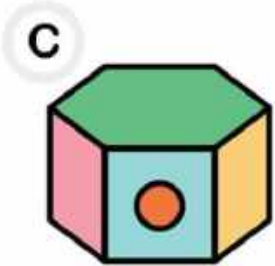
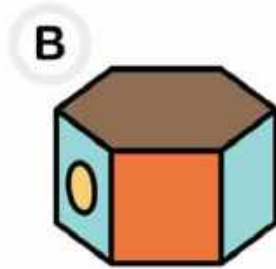
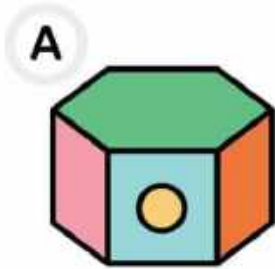
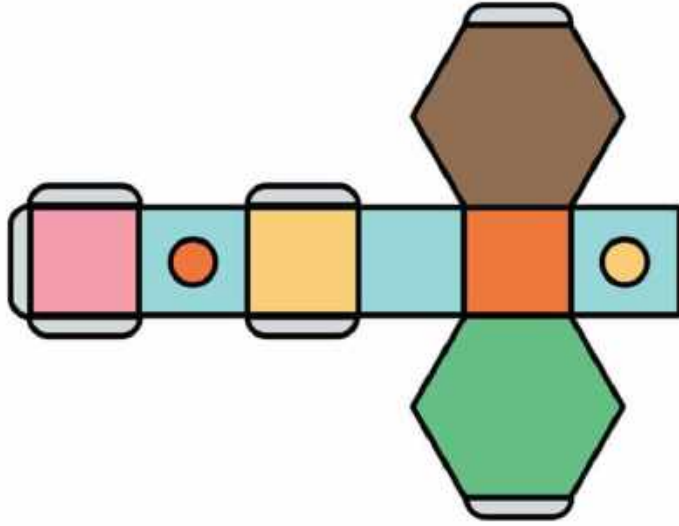
SIVRİ ZEKA

kafayı patlatan, beyni çalıştıran
eğlenceli zeka soruları

Şekil Bulmaca

Aşağıdaki şeklin kapanmış hali
hangi şıkta doğru verilmiştir?

Canlılar Nasıl Elektrik Üretiyor?

Yılan balıkları, elektrik üretmeleriyle bilinirler. Bunu, vücut kaslarında bulunan "elektrosit" isimli hücreler sayesinde yaparlar. Bu hücreler seri bağlanmış pil gibi çalışırlar. Kasların iç kısımlarında bulunan hücreler, kimyasal tepkimeler sonucu eksi yükü yüklenir. Dış kısımlarındaki hücreler ise artı yükü yüklenir. Beyinden gelen bir sinyalle hücre içi ve dışı arasında yük değişimi olur. Böylece elektrik açığa çıkar.

Bal Petekleri Neden Altıgendir?

Çünkü belirli bir malzemeyi, bir yere korunaklı şekilde yerleştirmenin en iyi yolu altıgen şekilde inşa edilmiş kutulara koymaktır. Bu, matematiksel olarak ispatlanmıştır. Altıgenin hacmi, üçgen ve kareye yakın olmasına rağmen çevresi daha kısadır. Bu, çok sağlam olmasını sağlar. Ayrıca altıgen şekiller, birbirine kusursuz biçimde bağlanabilirler. Çevreleri altıgenden daha kısa olan yedigen veya dairede ise şekiller birbirini tamamlayamaz, arada boşluklar kalır. Peki, ben de sana bir soru sorayım; Arılar bu kusursuz şekli nereden öğrenmiş olabilir? Bunu da sen araştı.

Hissedilen Sıcaklık Nedir?

Termometrenin ölçtüğü fiziksel hava sıcaklığından farklı olarak insan vücudunun hissettiği algıladığı sıcaklıktır. Bu sıcaklık iklime, giyilen elbiselere, vücut yapısına ve havanın nem ve rüzgarlılık durumuna göre farklılık gösterebilir. Mesela kışın hava sıcaklığının eksiye düştüğü zamanlarda, özellikle rüzgârın etkisiyle hissedilen sıcaklık termometrenin gösterdiğinden daha düşük olur. Ve daha çok üşürüz.

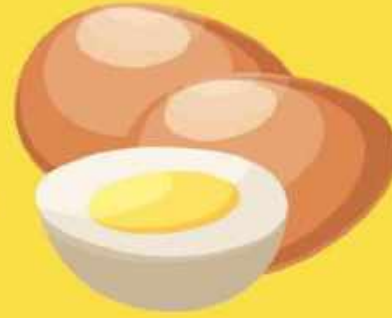
Vücudun Koruyucu Kaleleri: Vitaminler

"Vitamin" denince aklına ilk olarak ne geliyor? Vitamin ilaçları ya da vitamin eksikliği mi? Benim aklıma birbirinden güzel, birbirinden leziz sebze, meyve ve yiyecekler geliyor. Neden mi? Çünkü bu gıdalar, vitaminlerin deposudur. Haydi, hangi vitamin hangi yiyecekte bulunuyor ve faydaları neler, bir göz atalım.

A Vitamini

Yeşil yapraklı sebzeler, havuç, salatalık, ıspanak, maydanoz, marul, erik, süt, tereyağı, yumurta, tavuk eti gibi gıdalar tam bir A vitamini deposu...

Faydası: Mikroplara karşı korur, kemikleri geliştirir ve dişleri sağlamlaştırır. Ayrıca göz sağlığı için de son derece faydalıdır.

B12 Vitamini

Kırmızı et, karaciğer, yumurta, süt, peynir, balık, mercimek ve fasulye gibi gıdalarda bol miktarda bulunur.

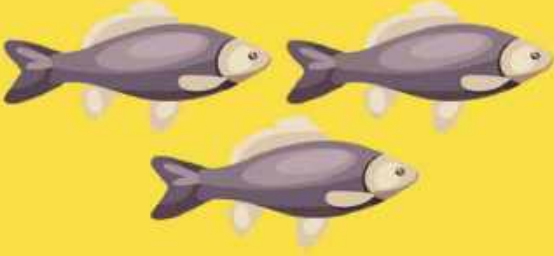
Faydası: Bağışıklık sistemini güçlendirerek büyüme ve gelişmeye yardımcı olur. Ayrıca hücrelerin yenilenmesini sağlar ve sinir sistemini güçlendirir. Vücut için olmazsa olmaz bir vitamindir.

C Vitamini

Başta turunçgiller olmak üzere biber, domates, kuşburnu, kırmızı lahana, maydanoz ve soğan gibi besinler tam bir C vitamini deposudur.

Faydası: Vücudun direncini artırıp soğuk algınlığına ve enfeksiyonlara karşı adeta duvar örer. Vücudun ihtiyacı olan demirin emilmesini de sağlar.

E Vitamini

Fındık, ceviz, badem, buğday, pirinç, susam, mısır, brokoli, kereviz, maydanoz ve ıspanak gibi besinlerde bulunur.

Faydası: Virüslerin sebep olduğu hastalıklara karşı, vücudun direncini artırır. Alyuvarların oluşmasına yardımcı olur. Kan dolaşımını düzenler.

D Vitamini

Güneş ışığı başta olmak üzere, yumurta, balık, tereyağı, et, süt, ayran, kefir, yoğurt ve maydanoz gibi gıdalarda bol miktarda vardır.

Faydası: Kemiklerin sağlam olmasını ve sağlıklı bir şekilde büyümesini sağlar. Ayrıca kandaki kalsiyum ve fosfor oranını artırır.

K Vitamini

Sebzelerin yeşil kısımları, üzüm, banya, havuç, ıspanak, lahana, bezelye, domates, kabak ve fasulye gibi gıdalar K vitamini deposudur.

Faydası: En önemli görevi, kanın pıhtılaşmasına yardımcı olmaktır. Bu sayede kanamaların erken durmasını ve yaraların erken iyileşmesini sağlar.

Fıkralar

Fıkra, bir düşünceyi, hadiseyi en kısa yoldan anlatan özlü, nükteli, mizah unsurları taşıyan sözlerdir. Sözlü, yani halk arasında dilden dile dolaşarak yayılır. Başlangıçta bir karaktere sahipken zamanla anonimleşerek halka mal olmuştur. Yani asıl sahibi unutulmuştur.

Kısa ve özlü anlatımı olan fıkra, hem eğlendirici hem de eğitici. Söylenmek istenilen şey, mizahla süslenerek dolaylı yoldan ifade edilir. Böylelikle verilmek istenilen mesaj, kibarca uyarma yoluyla verilir. Bu yönüyle fıkra, anlama, kavrama, öğrenme ve çözme kabiliyetini geliştirir.

Dedesinin Hesabı

Adamın biri lokantanın önünden geçerken bir yazı görür: "Siz yiyin, torununuz ödesin!" Hoşuna gider ve içeri girip "Bu gerçekten doğru mu?" diye sorar. "Evet, beyim, kesinlikle doğru." cevabını alır. Sipariş verir, patlayana kadar yer ve tam kalkmak üzereyken garson, elinde hesapla gelir:

-Pardon beyefendi, borcunuz 450 lira, der.

Gözleri yerinden fırlayan adam:

- Ee siz bana ne dediniz, şimdi ne yapıyorsunuz, hani torunum ödeyecekti, diye garsona çıkışır.

Garson:

- Evet beyefendi doğru, sizinkini torununuz ödeyecek, bu dedenizin hesabı, der.

Her Koyun Kendi Bacağından mı Asılır?

Halife Harun Reşid, kendisini sık sık ikaz eden Behlül Dâna Hazretleri'ne:

- Sen kendi işine bak, her koyun kendi bacağından asılır, demiş.

Bir gün sarayı pis bir koku kaplamış. Sebebini araştırdıklarında, üst kattaki bir odada bacağından asılı bir koyun bulmuşlar. Bu işi yapanı araştırmışlar. Tabii ki, Behlül Dâna Hazretleri. Halife, niye böyle bir şey yaptığını sormuş.

Behlül Dâna Hazretleri:

- Gördüğünüz gibi, her koyun kendi bacağından asılır efendim, fakat etrafı kokuttuğu için, herkesi rahatsız eder, demiş.

Yazan: Hacı Bayram Nebioğlu Çizimler: Gülşen İlkur Araç

Trakya'nın Tarihi Hazinesi

Edirne

**Merhaba arkadaşım. Görüşmeyeli nasılsın?
Beni sorarsan iyiyim. Yeni bir şehirle
karşındayım. Burayla alakalı sana biraz ipucu
vereyim. 1800'ü yıllarda bu şehir Avrupa'nın
en büyük 4. şehriymiş. Osmanlı Devleti'ne
İstanbul fethedilmeden önce 90 yıla yakın
başkentlik yapmış. Fatih Sultan Mehmed Han,
İstanbul'u fetih yoluna buradan çıkmış. Evet
evet, dilinin ucuna geldiğini biliyorum. Haydi,
her sokağında tarihi hissedeceğimiz, Tunca
ve Meriç nehirleri arasında kurulmuş Edirne'yi
birlikte gezelim mi?**

